

TAUBA AUERBACH

Hva kan skje mellom det todimensjonale og det tre-dimensjonale? Det er ett av spørsmålene den amerikanske kunstneren Tauba Auerbach stiller i bildene sine.

TEKST MARIA HORVEI Portrett SIGURD WIDENFALK

TAUBA AUERBACH sin produksjon favner bredt. Som kunstner har amerikaneren beveget seg rundt krysningspunktene for konseptualisme, håndverk og design, med et hjemmebygget orgel som bare ett av resultatene.

Auerbach har en fot i San Francisco og en annen i New York, samtidig som hun gjennom sin tilknytning til galleriet Standard (Oslo) har blitt et kjent navn for norske kunstin-teresserte. Sent i 2011 viste hun arbeidene sine ved Bergen Kunsthall, med utstillingen *Tetrachromat*. Auerbachs tidligere forsøk på å bryte ned vår måte å oppfatte verden på ble her videreført, med verker som utforsket muligheten for å finne frem til en fjerde, hittil ukjent, sanselig dimensjon.

Kan du fortelle om *Tetrachromat*?

– De siste par årene har jeg jobbet med å prøve å se for meg en høyere romlig dimen-sjon. Ikke på en *trippy*, new age-aktig måte – selv om det også er greit. Jeg mener på et helt konkret og praktisk plan. Selvsagt tror jeg ikke at jeg kommer til å «finne frem til» 4D med de begrensningene vår kropp og våre sinn, men jeg syns det er noe verdifullt i å prøve å forestille seg noe som er utenfor, eller kan-skje ved siden av, denne virkeligheten. Bare den øvelsen det er å få hodet ditt til å forstå noe som ikke er skapt for å forstås ... Det er en øvelse i seg selv.

Hvordan gikk du frem for å få til dette?

– En av metodene mine har vært å finne frem til svake punkt i reglene, som regulerer den verden jeg faktisk oppfatter. En av regle-ne er at noe er enten 2D eller 3D. Det er ingen tvetydighet. Om en firkant ikke har fylde,

er den 2D. Om den har noe som helst fylde, er det 3D. Så jeg tenkte at jeg kunne jobbe frem mot 4D via en parallell; jeg overførte problemet om å gå fra 3 til 4 ned til nivået 2 og 3 – dersom jeg kan viske ut skillet mellom 2D og 3D, tenkte jeg, vil det bevise at man kan viske ut skillet mellom 3D og 4D, 4D og 5D og så videre.

Men du er også inne på hvordan vi men-nesker oppfatter farger?

– Ja, det stemmer. Det jeg har snakket om til nå er hvordan jeg gikk frem for å forbe-rede meg til utstillingen. Men så kom jeg over en helt utrolig teori, som gikk ut på at noen kvinner har en fjerde fargereseptor – de er «tetrakromater». Mennesker flest er trikro-mater, med tre fargereseptorer: rød, grønn og blå. Og siden det er tre, kan det synlige farge-spekteret kartlegges i 3D, noe som er ganske kult. Hver primærfarge blir tillagt en akse, som til sammen utgjør en kube. Så jeg tenkte: «Hvordan fungerer dette for tetrakromater? Det må jo være 4D.»

Dette henger sammen med en annen del av arbeidet ditt, de såkalte «Fold Paintings». Hvordan ble de til?

– De er mitt forsøk på å bryte ned veggen mellom todimensjonalitet og tredimensjona-litet – parallellen jeg snakket om isted. Når jeg lager dem, bretter jeg lerretet på ulike måter. Etter at dette har satt seg, sprer jeg dem ut på gulvet og sprayer dem med industrimaling. Når jeg sprayer ulike farger fra ulike sider, er det som å se et foto bli fremkalt i sterkere og sterkere kontrast. Topologien går fra 3D til 2D når lerretet blir strukket ut, men man

sitter igjen med et nesten perfekt avtrykk av 3D-tilstanden på overflaten. Det er ikke bare et bilde på en krollete overflate; det er et avtrykk av akkurat den overflaten i en tid-ligere tilstand.

Hva har gjort at disse bildene har holdt seg interessante for deg så lenge?

– Det er nok fordi jeg aldri kan forutsi hva som kommer til å skje med dem. Jeg finner også hele tiden nye måter å eksperimentere med å brette lerretet på nye måter, eller så prøver jeg å finne nye, gjerne kontrasteren-de, fargekombinasjoner som passer inn i lys/skygge-systemet. Det er ganske mye som blir mislykket, og jeg ødelegger mange lerreter for hvert eneste jeg ender opp med å gjøre ferdig. Men det er morsomt.

Tidligere har du samarbeidet med mate-matikere, og det kan virke som om du har hatt en nesten matematisk tilnærming til en del av dine tidligere arbeider.

– Ja, matematikk dukker alltid opp for meg. Jeg bruker matematikk hele tiden, for å få verkene mine til å fungere. Ikke spesielt sofistikert matte, men om jeg hadde regnet galt, ville jeg fått problemer.

Hvordan ser du da på forholdet mellom det strengt logiske, og det spirituelle og intuitive i arbeidene dine?

– Jeg prøver å gjøre det vanskeligere og vanskeligere å skille det fra hverandre.

Kan du tenke deg et spørsmål som du enda ikke har funnet svaret på gjennom kunsten din, men som du håper at du kom-mer til å finne?

– Det er en bra ting å spørre om. Jeg tror at





de fleste av spørsmålene mine fremdeles står ubesvarte. Jeg føler at jeg ikke minst savner et svar på spørsmålet «hvorfor?». Hvorfor er universet slik det er? Hvorfor kjennes bevissthet slik det gjør? Hva pokker er samvittighet laget av? Det virker så vilkårlig og subjektivt, og jeg er uendelig nysgjerrig på hvorfor de har endt opp slik som de har gjort.

Om vi skulle snakket litt mer om dag-til-dag-rutinen din – hvordan jobber du i atelieret?

– Jeg er ikke så glad i rutine. Jeg jobber nesten hver dag, men på en fullstendig ustrukturert og uorganisert måte.

Er det en del av atelier-hverdagen du er spesielt lite glad i?

– Jeg hater e-post. Men så elsker jeg å ha et sted hvor jeg kan skape kaos, uten at noe blir ødelagt.

Gjør alt det organisatoriske arbeidet det vanskeligere å fokusere på det du virkelig vil gjøre?

– Jeg hadde aldri forestilt meg at du som kunstner må bruke så mye tid på å ikke skape kunst – så mye merkelig kontorarbeid, korrespondanse og organisering. Det blir enda merkeligere av at jeg tenker på det å være kunstner som det jeg er, ikke som det jeg gjør. Kontorarbeid blir sånn sett en del av min eksistens. Uten at jeg liker det.

Om du kunne valgt å være kunstner i en hvilken som helst epoke, hvilken ville du valgt?

– Vanskelig spørsmål. Jeg misunner den følelsen man muligens hadde som kunstner på tidlig 1990-tall, eller på 1960-tallet. Begge periodene virker som øyeblikk hvor man tok store sprang fremover. Jeg ønsker meg ikke tilbake til noen av de tidene, men jeg ser fram til vi en gang tar et kollektivt sprang fremover.

Er det noen samtidige kunstnere du kjenner et spesielt slektskap til?

– Fredrik Værsløv. Det kjennes ut som verkene hans er inspirert av en fin form for nysgjerrighet.

Ingen amerikanske?

– Vel, det er mange kunstnere jeg virkelig elsker, uten at jeg kan si at jeg føler noen form for slektskap til dem.

Leser du mye kunstteori, eller er du mer interessert i andre typer sakprosa?

– Jeg leser nesten aldri kunstteori. Vanligvis leser jeg vitenskaplige artikler, og noe skjønnlitteratur. Men jeg leser ikke så raskt, og ender ofte opp med å ha lyst til å begynne på en ny bok halvveis ute i en annen.

Som kunststudent må du likevel ha lest noe teori, men det har kanskje ikke påvirket deg spesielt?

– Jeg ville bare bruke all tiden min i atelieret, så jeg tok det minste antallet obligatoriske kunsthistoriefag på universitetet. Og de var ikke teoribaserte i det hele tatt. Jeg leste aldri de greiene de fleste kunststudenter leser. De delene av pensum som inspirerte meg, var oppgaver vi fikk av gode lærere, som David Hannah. Jeg mener ikke å snakke nedsettende om teori, men det er bare ikke det som får meg i arbeid.

Du har jobbet mye på tvers av kunstformer. Kan du fortelle hvordan arbeidet ditt med Glasser begynte?

– Cameron og jeg møttes i Palo Alto mens vi begge var tenåringer. Vi lagde «eksperimentelle» klær sammen, som vi tok på og gikk rundt med. Vi har vært venner siden.

Hvordan påvirker dere hverandre?

– Det kan jeg ikke forklare, Cameron er så integrert i livet mitt at jeg ikke kan se påvirkningen hennes separat.

«Jeg er ikke så glad i rutine. Jeg jobber nesten hver dag, men på en fullstendig ustrukturert og uorganisert måte.»

Dere har blant annet bygget et instrument sammen, et orgel ved navn Auerglass?

– Ja, det begynte egentlig med at vi lagde en banjo sammen da vi bodde sammen i San Fransisco. Den var grovbygd, for å si det mildt – kroppen bestod av en kakeboks, og den hadde ingen bånd. Samme natt snakket vi om å bygge andre instrument, og senere ble vi enige om å lage noe større. Kjernen av ideen skulle være vennskap.

Og Auerglass-orgelet krever at to personer spiller samtidig. Hvor er det blitt av det instrumentet?

– Det sitter i kassen sin, og venter på å bli invitert ut igjen. I mellomtiden har vi begynt arbeidet med et nytt instrument. Det kommer til å ta rundt et år før det er ferdig. Alt jeg kan si nå er at det bygger på det samme gjensidige avhengighetsprinsippet, men i en helt annen form, og med en helt annen lyd.

Du har også drevet med smykke- og klesdesign. Er det en forlengelse av ditt øvrige arbeid, eller et separat kreativt felt?

– Det er litt annerledes for meg. Dette er

områder hvor jeg føler at jeg kan ta beslutninger kun basert på estetikk. Det er morsomt. Jeg tror på eventyrlyst når det kommer til klær. Selv liker jeg å kle meg i mange rare fargekombinasjoner, rett og slett fordi det gjør meg glad. Da vi skulle ta bilder til dette intervjuet, kledde jeg meg likevel i svart og hvitt, fordi jeg trodde at bildene skulle være i svart og hvitt – de mest fargerike klærne mine ser ofte bare grå ut på slike bilder. Da fotografen fortalte meg at vi skulle gjøre det i fargefilm, tenkte jeg bare «fillern».

Uflaks. Men selv om du sprer deg ut over så mange felt – føler du deg noen gang begrenset når det kommer til hva du kan tilate deg selv å gjøre og ikke?

– Min generelle innstilling er at om jeg vil noe sterkt nok, kan jeg finne ut av det. Men en ting jeg ikke har funnet ut av, er det å være dårlig til å synge. Jeg har en veldig rar stemme, ikke en vakker. Selv stemmen jeg snakker med er temmelig merkelig.

For å snakke om noe helt annet: du vokste opp i San Francisco. Hva betyr byen for deg?

– Jeg elsker San Francisco. Men jeg har et litt anspent forhold til byen; jeg tror ens hjemby er som en slektning med mye bagasje. Jeg kjenner San Francisco for godt. Jeg er kvalt av kjennskapen.

Er det bedre å jobbe i New York?

– Å, det vet jeg ikke. Jeg liker energien New York har når byen er på sitt beste, når det kjennes ut som alle rundt deg er flittige og arbeidssomme. Men jeg tror også at det noen ganger kan være morsommere og mer produktivt å arbeide i et miljø hvor folk virkelig kjenner deg, og vet hvordan man skal slappe til helvete av innimellom – som i San Fransisco.

Er du opptatt av politikk?

– Ikke «opptatt», men jeg har sterke politiske meninger, og føler spesielt sterkt for kvinnespørsmål og *queer*-saken. Jeg skulle likt å sett intelligens høyere verdsatt i amerikansk politikk. Jeg vil at min president skal være enormt mye smartere og bedre skikket enn det jeg selv er – den «*regular guy*»-greia er bare dumskap. Jeg vil ha en leder som er bemerkelsesverdig og over gjennomsnittlig. Ikke vet jeg om en slik type er tilgjengelig for tiden, men det plager meg at så få er enige i at det er det vi bør se etter.

Høres ut som han fra «West Wing».

– Åja, han var alle demokraters våte drøm. Jeg innrømmer å ha sett hele greia.

Til slutt – hva er du, som person, aller mest avhengig av?

– Bra mennesker, deilig mat, tilgang på musikk, og humor som en ingrediens i de fleste situasjoner. ♦